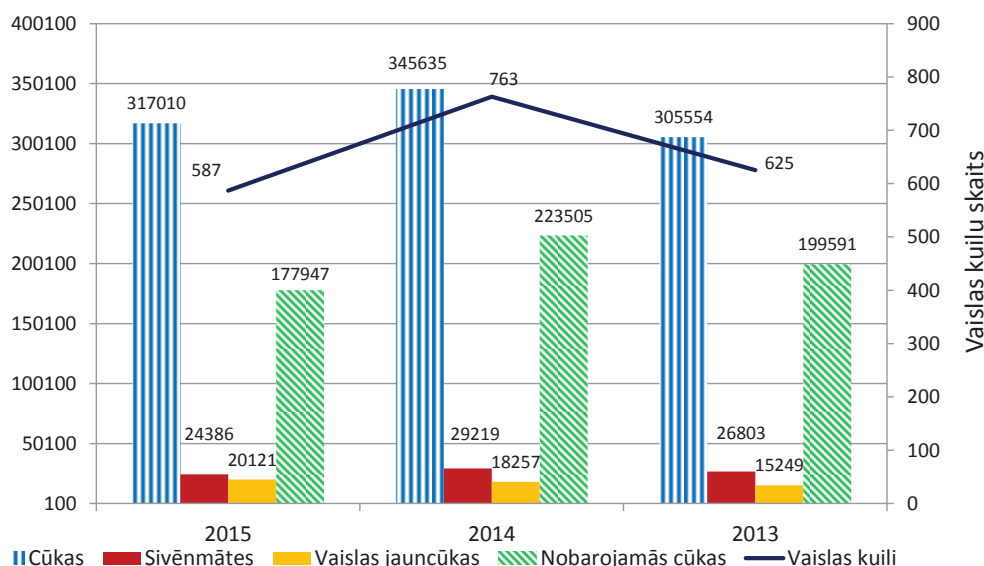

Cūkkopības nozares apskats par 2015. gadu

Cūkkopības nozarei Latvijā ir sena vēsture, taču pēdējo gadu ekonomiskie un politiskie procesi atstājuši ievērojamu ietekmi uz to. Šķita, ka 2014. gada sākumā cūkkopības nozarē ir vērojama progresīvas attīstības tendence, taču politiskās situācijas dēļ Krievija noteica embargo cūku un cūkgaļas eksportam no Latvijas, kā rezultātā ievērojami pazeminājās cūkgaļas cena un Eiropā radās cūkgaļas pārprodukcija.

Aizliegums ievest Krievijā Eiropas Savienības dalībvalstīs ražoto lauksaimniecības produkciju, t. sk. cūku gaļas produktus, ir saasinājis konkurenci iekšējā Eiropas tirgū, izraisot ievērojamu cūku cenu samazinājumu. Eiropas Savienības 28 dalībvalstis saražo 22,3 miljonus tonnu cūkgaļas ik gadu, kas ir aptuveni 110% cūkgaļas no nepieciešamā patēriņa iekšējā tirgū. Kopš 2014. gada augusta intensīvi tiek meklēti jauni eksporta tirgi cūkgaļai no Eiropas Savienības, un tas nav ātrs un viegls process. Latvijai ir ierobežotas iespējas eksportēt cūkgaļu vai dzīvas cūkas, jo kopš 2014. gada 26. jūnija valstī ir konstatēts Āfrikas cūku mēris (ĀCM). Tas ir vēl viens faktors, kas pasliktina situāciju nozarē. ĀCM apkarošanai ir ieviesti ierobežojumi – zonējums pēc konstatētā, vai slimība ir atrasta tikai meža cūkām vai arī mājas cūku ganāmpulkā.

Viens no cūkkopības nozares attīstības indikatoriem ir sivēnmāšu skaits saimniecībā. Pēc publiski pieejamās informācijas Lauksaimniecības datu centra datu bāzē var spriest, ka saimniecības, kuras nodarbojas ar cūkkopību, dažādu apstākļu dēļ spiestas, ievērojami samazinājušas sivēnmāšu skaitu. Salīdzinot sivēnmāšu skaitu uz 2015. gada 1. jūliju ar to pašu periodu 2014. gadā, var secināt, ka uz 2015. gada 1. jūliju sivēnmāšu skaits Latvijā ir samazinājies par 16,5%, kā rezultātā 2015. gadā kopējais cūku skaits ir samazinājies par 9% (skatīt 1. attēlu).

1.att. Cūku skaita izmaiņas Latvijā 2013.– 2015. gadā

Avots: Lauksaimniecības datu cents, 2015

Prognozēt nozares pozitīvu atveseļošanu pašreizējos apstākļos nav iespējams, jo situāciju Latvijas cūkkopības nozarē pasliktina jau iepriekš minētais ĀCM, kura izplatības dēļ 2015. gadā piespiedu kārtā likvidētas 213 mājas cūkas. Situāciju ĀCM ierobežošanā pasliktina mainīgā meža cūku populācijas saslimstība. Tā 2015. gadā saslimšana ar ĀCM tika konstatēta 296 meža cūkām, kas slimību izplatīja 19 novadu 44 pagastos. Viens slimības gadījums meža cūkai konstatēts arī pilsētā.

Meža cūku migrācija apgrūtinā ĀCM ierobežošanas pasākumus, tādēļ Pārtikas un veterinārais dienests aicina visus cūku audzētājus stingri ievērot visus biodrošības pasākumus. Sīkāk ar biodrošības pasākumiem var iepazīties www.pvd.gov.lv.

Dainis Arbidāns,
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra
konsultants – eksperts veterinārmedicinā